

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління банками на фінансовому ринку»
(назва магістерської програми)

на тему: «Ринок кредитування фізичних осіб в умовах розвитку
інформаційних технологій»
(назва теми)

Виконавець:

студентка Кредитно-економічного факультету
Ісар Айгюн Тадж Мухаммед кизи _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Шмуратко Яна Антонівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку людства характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, які охоплюють все більші напрями діяльності, створюють можливості для зростання ефективності виробництва, змінюють механізми функціонування багатьох соціальних інститутів, сфер бізнесу та навіть держав. Під впливом нових технологій відбуваються докорінні зміни у розподілі праці, технологіях управління, моделях ведення бізнесу суб'єктів господарювання усіх напрямів діяльності. Отже, використання інформаційних технологій стає об'єктивною необхідністю сьогодення.

Слід зазначити, що для економіки України її сучасний етап розвитку характеризується суттєвими змінами насамперед банківської системи, що зумовлюється багатьма чинниками політичної та економічної нестабільності. Останні суттєво вплинули на платоспроможності фізичних осіб, внаслідок чого погіршилась якість кредитного портфелю багатьох банків, зменшився попит на банківські кредитні продукти тощо. У зазначених умовах банки змушені шукати нові шляхи активізації співпраці із потенційними позичальниками, які б сприяли підвищенню ефективності роботи

Традиційно саме кредитування відіграє важливу роль у розвитку банківської системи та економіки загалом, адже воно є одним з передумов ефективної та прибуткової роботи банків. Чинне місце у кредитних операціях банків посідає кредитування фізичних осіб. Розвиток ринку кредитування фізичних осіб сприяє більш швидкому зростанню життєвого рівня населення, розширенню процесу реалізації товарів і отримання прибутку і, в результаті, збільшенню податкових надходжень до бюджету держави, що зумовлює соціальну важливість зазначеного напрямку діяльності сучасних банків.

Підвищення ефективності та конкурентоспроможності банків потребує використання досягнень у галузі інформаційних технологій, оскільки вони дозволяють суттєво підвищити ефективність діяльності банків, зокрема ефективність кредитних відносин з клієнтами-фізичними особами.

За зазначених обставин дослідження впливу інформаційних технологій на розвиток ринку кредитування фізичних осіб, обґрунтування інструментів, які сприятимуть його активізації, набуває особливого значення та зумовлює актуальність теми дослідження.

Результати досліджень впливу інформаційних технологій на розвиток банківських послуг в цілому та зокрема на ринок кредитування фізичних осіб в цілому, знайшли своє відображення в працях зарубіжних і українських вчених, серед яких праці Л.В. Кузнєцової [1], О.С. Сергєєвої [2], В.В. Коваленко [3], Н.В. Тарасевич [4], М.С. Деменков [5], О.В. Мошенець [6], Р.Г. Сніщенко [7], А.Я. Страхарчук і В.П. Страхарчук [8], Н.П. Юрчук [9] та інші.

Метою випускної роботи є вивчення автоматизованих інформаційних технологій в якості інструменту підвищення ефективності банківської діяльності та дослідження розвитку впливу інформаційних технологій на розвиток банківських послуг.

Для досягнення мети випускної роботи було визначено та вирушено наступні завдання:

- дослідити роль банків на ринку кредитування фізичних осіб;
- дослідити вплив розвитку інформаційних технологій на розвиток кредитної діяльності банків;
- проаналізувати законодавче забезпечення банківського кредитування фізичних осіб
- визначити тенденції розвитку ринку кредитування фізичних осіб;
- дослідити особливості діяльності банків на ринку кредитування фізичних осіб;
- оцінити вплив інформаційних технологій на ринок кредитування фізичних осіб;
- дослідити світові тренди та проблеми розвитку ринку кредитування фізичних осіб;
- визначити напрями активізації діяльності вітчизняного ринку кредитування фізичних осіб.

Об'єктом дослідження є сукупність теоретичних і практичних положень, що визначають засади функціонування інформаційних технологій в банківській діяльності.

Предметом дослідження вплив цифрових технологій на розвиток ринку банківських послуг.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися такі загальнонаукові методи пізнання, як:

- теоретичне узагальнення, порівняння та систематизація (при дослідженні сутності понять «інформаційні технології», «ринок кредитування фізичних осіб», «кредитний ринок» та ін);
- спостереження (під час визначення тенденцій розвитку ринку кредитування фізичних осіб);
- статистичний аналіз при дослідженні впливу інформаційних технологій на ринок кредитування фізичних осіб в Україні;
- прогнозування при визначенні напрямів активізації діяльності вітчизняного ринку кредитування фізичних осіб.

Інформаційна база дослідження. Теоретичні основи випускної роботи становлять монографії та наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів з питань кредитування фізичних осіб, інформаційні технології в банківській сфері; законодавчі акти України та нормативні акти Національного банку України з питань кредитування фізичних осіб; річні та квартальна звітність обраної для аналізу банківської установи; відповідні аналітичні дані НБУ, МВФ та БМР тощо; аналітичні данні офіційних сайтів іноземних банків.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (57 найменувань) та 1-му додатку. Загальний обсяг роботи становить 106 сторінок. Основний зміст викладено на 97 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 8 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі висвітлено теоретичні аспекти застосування інформаційних технологій у банківській діяльності. Роль банків на ринку кредитування фізичних осіб. Вплив розвитку інформаційних технологій на розвиток кредитної діяльності банків. Законодавче забезпечення банківського кредитування фізичних осіб

В другому розділі було здійснено оцінку функціонування ринку кредитування фізичних осіб в Україні, висвітлено тенденції розвитку ринку кредитування фізичних осіб, особливості діяльності банків на ринку кредитування фізичних осіб, здійснено оцінку впливу інформаційних технологій кредитування фізичних осіб.

В третьому розділі надано рекомендації щодо вдосконалення ефективності кредитування фізичних осіб в Україні. Надані шляхи активізації ринку кредитування фізичних осіб з використанням інформаційних технологій. Розглянуто міжнародний досвід та проблеми розвитку ринку кредитування фізичних осіб. Надано інструменти активізації ринку кредитування фізичних осіб.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Розвиток кредитування фізичних осіб є важливою умовою забезпечення стійкого зростання не тільки банківської системи, а й економіки в цілому. Від нього залежить розвиток багатьох інших галузей виробництва та реалізація їх кінцевої продукції. Отже, за результатами дослідження сучасних тенденцій банківського кредитування фізичних осіб в Україні можна сформулювати такі висновки та пропозиції.

2. Кредитування фізичних осіб займає вагомий роль у забезпеченні громадських потреб населення, становленні платоспроможного попиту, який, у

свою чергу, відбивається на темпах розвитку бізнесу та економіки в цілому. Серед сьогоднішніх тенденцій банківського кредитування фізичних осіб в Україні можна виокремити наступне: скорочення кількості банків усього, а також банків, що реалізують споживче кредитування; зменшення обсягів кредитування фізичних осіб через падіння платоспроможності населення та через збільшення вартості кредитів.

3. Висвітлено проблему асиметрії інформації при кредитуванні фізичних осіб, яку можна визначити, як нерівномірний розподіл інформації між сторонами угоди. Потенційні продавці нерідко приховують справжні цілі своєї поведінки і використовують різні способи для отримання переваг. Асиметрія інформації існує в усіх ланках ринкової економіки, там, де є невизначеність результату непізнаних причин або тенденцій. Ринок банківських послуг схильний асиметрії інформації як з боку клієнтів, так і з боку банків.

4. Центробанки та інші регулятори фінансового ринку, міжнародні організації, інші гравці ринку наголошують на важливості фінансової інклюзії упродовж останніх десятиріч. Процес просування доступного, вчасного та повноцінного доступу до широкого спектру фінансових продуктів і послуг, поширення їхнього використання серед всіх прошарків суспільства через впровадження існуючих та інноваційних підходів включно з фінансовою обізнаністю та освітою з метою просування як фінансового добробуту, так і економічної та соціальної інклюзії.

5. Ми запропонували новий спосіб стати ближче до клієнтів — «гейміфікація банківських послуг», який є одним з найпопулярніших на даний момент в маркетингу трендів. та дозволяє покращити взаємодію клієнта з банками, сприяє підвищенню фінансової грамотності, активізації користування банківським послугам та, зрештою, підвищенню фінансової інклюзії.

АНОТАЦІЯ

Ісар А. Т., «Ринок кредитування фізичних осіб в умовах розвитку інформаційних технологій» .
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою «Управління банками на фінансовому ринку»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження — сукупність теоретичних і практичних положень, що визначають процеси банківського кредитування фізичних осіб під впливом інформаційних технологій.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти функціонування ринку кредитування фізичних осіб, ролі банків на ньому, сутності та напрямів застосування інформаційних технологій у сучасній діяльності банків, впливу інформаційних технологій на розвиток ринку банківського кредитування фізичних осіб.

Проаналізовано сучасний стан та тенденції розвитку ринку кредитування фізичних осіб в Україні, особливості діяльності вітчизняних банків на ринку кредитування фізичних осіб, здійснено оцінку впливу інформаційних технологій на розвиток ринку кредитування фізичних осіб.

Запропоновано удосконалення процесів банківського кредитування фізичних осіб з урахуванням світового досвіду та використання сучасних інформаційних технологій з метою сприяння розвитку економіки держави.

Ключові слова: кредитний ринок, кредитування фізичних осіб, інформаційні

технології, скоринг, асиметрія інформації, фінансові технології.

ANNOTATION

Isar A. T. "The market of lending to individuals in the development of information technology."
thesis for Master degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»
under the program
"Management of the activities of banks in the financial market",
Odessa National Economic University
Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. Object of research - a set of theoretical and practical provisions that determine the processes of bank lending to individuals under the influence of information technology.

The theoretical aspects of the functioning of the lending market of individuals, the role of banks on it, the essence and directions of the use of information technologies in the modern banking activities, the influence of information technologies on the development of the market for bank lending to individuals are considered in the paper.

The current state and trends of the development of the lending market for individuals in Ukraine, the peculiarities of domestic banks in the lending market of individuals, and the impact of information technologies on the development of the lending market of individuals have been analyzed.

The improvement of processes of bank lending of individuals with the account of world experience and using of modern information technologies for the purpose of promoting the development of the state's economy.

Key words: credit market, lending to individuals, informational technology, scoring, asymmetry of information, financial technology.